

Anulu I.

LUMINA

Foa bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese de dñe ori in septembra:
Joi-a si Dominește: 10. 1. 2.
Pretiulu de prenumeratiune:
pre ann intregu 10. 1. 2.
" diumetate de anu 10. 1. 2.
" patrariu de ann 10. 1. 2.
Pentru România si străinatate: 10. 1. 2.
pre ann intregu 10. 1. 2.
" diumetate de ann 10. 1. 2.

Organu oficialu alu eparchiei romane gr. or. aradane.

PARTE OFICIALĂ.

177/1872. Pres.

Cerculariu episcopescu.
Cerculariu si Administratorii protopresviterali
din dieces'a Aradului.

Cu anulu curinte espirandu periodulu de trei ani, pe care
eparchi'a Nôstra aradana ca parte intregitoria a Metropoliei ro-
mane greco-orientale din Ungaria si Transilvania, in partile sale
inferiore si superiore s'a constituitu: urmeza necesitatea punerii
la cale a normativelor din statutulu organicu referitorie atât
la comitetele si epitropiele parochiali câtu si la sinodele, scaunele,
tote aceste parti organice inferiori sunt a se constituí pe unu
periodu no. de trei ani.

Fiindu dejá sinodele singuraticelor comunitati parochiali
prin introducerea statutului organicu constituite: de sine se intie-
lege, că in sinodele parochiali au votu nu numai alegatorii con-
sensi la ocasiunea constituirei din 1869. ci si toti acei credintiosi
care successive au devenit indrepatatiti pe
ai bisericei nôstre, cari spre
basea §§-loru 4. si 6. din statutu, si sunt membri naturali ai
sinodelor parochiali pana ce vor posiede eualificatiunile morali
ce conditiunéa indrepatatirea. Spre care scopu preotimea paro-
chiala are detorintia a pregati si a tiené in evidintia list'a mem-
brilor sporiti dela prim'a constituire pana acum'a, si la dorint'a
majoritatii membrilor presinti ai sinodului, nainte de inceperea
actului de constituire a o presentă sinodului spre rectificare.

P. Ta dara dupa primirea ordinatiunei de facia, in intie-
gerea cu respectivii presiedinti ai sinodelor parochiali vei ave in
fiesce care comunitate bisericésca pe terminulu prescrisul in §-lu
12. alu statutului organicu a convocà sinodu parochialu, in care
se va duce presidiulu conformu §-lui 10. din statutu.

Referitoriu la provocatul §. 12., in acestu sinodu nu se
potu pertracta alte obiecte, de cătu numai actulu constituirei
fiindu si asta data de lipsa ca diu'a lui Ianuariu in carea se v:
celebrá sinodulu, dimpreuna cu objectul de constituire se se pu-
blice in biserica cu optu dile mai nainte prin parochulu locálul,
respective prin presiedintele sinodului.

Comitetele si epitropiele parochiali, constituunde pe langa
observarea celoru prescrise sub §§. 14. 15. 18. 25. si 26. vor ave
numai de cătu se intre in activitate.

Constituirea sinodelor, scaunelor, comitetelor si a epi-
tropielor protopresviterale cu privire la §§. 38. 40. si 140. ai
statutului organicu, fiindu a se intempla pe basea impartirei
protopresviterelor in cereuri electorale, ce s'a datu din partea
Consistoriului la prim'a constituire, — spre acestu scopu fiesce-
care cercu electoralu are se aléga căte unu membru mirénu
in sinodulu protopresviteral, dupa modalitatea cuprinsa in cer-
culariu de aicia dto 24. Iuliuianulu 1869. Nr. 874. si adeca:

Terminulu alegerii ilu vei defige P. Ta in cătu e cu potintia
pentru tote cercurile electorale pe un'a acceasi di.

Unde o comunitate singura de sine forméza unu cercu
electoralu: acolo alegatorii desemnati in §. 40. alu statutului or-
ganicu, se aduna si facu alegerea unui membru pentru sinodulu
protopresviteral sub presiedinti'a parochului locale, ori sub a.
P. Tale, in cătu singuru ai fi de facia.

Déca unu cercu electoralu se compune din doue séu mai
multe comunitati: P. Ta, incătu numai poté fi defacia, vei denumi
de presiedinte alu corpului electoralu pre celu mai aptu din
preotimea comunelor respective, avendu totodata a desemna si
loculu, care socotesci a fi mai in demanatecu pentru eeftuirea
alegerii.

Era unde o comunitate singura forméza döue séu mai multe
cercuri electorale: acolo comunitatea alegatorilor sub presidiulu
normisatu mai sus, séu alege la olalta atatia membri la scaunulu

Corespondintele si banii de pre-
numeratiune se se adreseze de a
dreptulu: Redactiunei „Lumină”
in Aradu, cancelari'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori,
ce contine cam 150 de cuvinte
(spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e
3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl.,
éra mai sus 5 fl., intielegendu-se
intr' aceste sume si timbrulu. — Pre-
tiulu publicatiunilor se se anticipe.

protopresviteralu, căte cercuri electorale represinta ea, séu se
decompon in cercuri electorali dupa numerulu membrilor, ce
sunt de a se alege pentru sinodulu protopresviteralu.

La casu, candu preotimea ar fi impedeata, si P. Ta nu
vei fi facutu alta dispusetiue: corpulu alegatorilor si-alege din
sinulu seu presiedinte pentru conducerea alegerii.

Pentru alegerea membrilor de statulu preotescu in sino-
dulu protopresviterale, preotimea din intregulu protopresviteratu
la terminulu desifptu si la loculu desemnatu prin P. Ta coadu-
nanduse, acolo sub presiedinti'a P. Tale, éra fiindu P. Ta impe-
decatu, sub presiedinti'a acelui barbatu din clerus, pre carele
preotimea adunata si va alege din sinulu seu, pe langa obser-
varea §§. 38. si 40. ai statutului, alege numerulu prescrisul alu
membrilor preotesci pentru sinodulu protopresviterale.

Alegerea atât din partea preotésca, cătu si din cea mire-
néscă, se intempla séu prin aclamare, séu — déca poftescu celu
pucinu 10 alegatori — prin votisare, carea érasi pote fi séu
nominalu séu secreta; cea secreta se eeftuesce prin siedule ori
prin glontiuri; ceealalta prin insemnarea voturilor dupa nume.
Alegerea prin votisare se decide cu majoritatea voturilor, si
adeca: déca alegerea se face numai pentru unu membru: prin
majoritate absoluta; éra déca aceea se face de odata pentru mai
multi membri: prin majoritate relativa. — Déca prim'a votisare
nu a produs majoritate absoluta, atunci pentru eruirea majori-
tatii absolute se face si a dou'a votisare intre acei doi, cari la
prim'a votisare au intrunitu mai multe voturi.

Protocolulu despre actulu alegerii, provediutu cu subsciriene
presiedintelui si a notariului si inca a vre-o doi barbati de incre-
dere, e a se tramite PTale.

Dupa incheiarea alegelorori de membri ai sinodului proto-
presviterale, PTa cu bagare de séma la §. 42. alu statutului or-
ganicu, ai a conchiamá pe unu terminu corespondietoriu, pre
toti membrii la loculu indatinatu alu protopresviteratului; unde
adunanduse membrii alesi, sinodulu protopresviterale, cu observarea
§§. 42, 43 si 44. ai statutului e se se constitue sub presiedinti'a
PTale; éra dupa constituire indata a pasi la alegerea membrilor
scaunului protopresviterale, avendu in vedere §§. 32, 50 si 55.
ai statutului. —

La alegerea acésta, dupa indrumarea §-lui provocatu mai
in urma, e de a se observá procedur'a normisata in §. 53, pentru
alegerea protopresviterului, intielegenduse de sine: că protocolulu
alegerii e de a se presentá consistoriului eparchiale pentru inta-
rire alegelorori.

Sinodulu protopresviterale la insasi ocasiunea constituirei,
dupa cele acum premise, pasiesce indata la alegerea comitetului
protopresviterale, observandu dispusetiunile §§-loru 57—59 ai
statutului organicu: si in fine suscepe alegerea membrilor epi-
tropiei protopresviterali dupa §. 64. alu statutului. — Alegerele atinse
in punctul acesta nu sunt supuse intarirei din partea consis-
toriului eparchiale. In urmare comitetulu si epitrop'a protopres-
viterale indata dupa intempla alegere si-iéu firulu activitatii sale,
pana candu scaunulu protopresviterale numai dupa intarirea
membrilor lui din partea consistorieloru pasiesce in activitate.

Nou'a constituire a partilor organice superiori, si anume
a sinodului si a consistorieloru din Aradu si Orade, cu privire
la §§ 88. 116. 159. si 162. va urmá indata ce constituirea par-
tilor organice inferioiri mai sus atinse, va fi terminata.

PTa dara publicandu fara amenare ordinatiunea de facia in
submanuatulu protopresviteratu, vei cautá, acésta constituire se
se acceleraze in asia mesura, ca se potem face de timpuriu
pasii necesari pentru alegerea deputatilor la sinodulu eparchialu
constituitoriu, ce se va tiené la Duminec'a Stului Toma in anulu
urmatoriu 1873. amesuratul §-lui 89. din statutulu organicu.

Aradu, 2. decembre, 1872.

Procopiu Ivacicovicu
Episcopulu Aradului.

PARTE NEOFICIALĂ.

Starea preotilor.

Am cedit cu multă placere articolului parintelui Baiulescu din nr. 16. alu „Luminei“. Acum, în timpul fraselor găle, nici face adeverata mangaiare candu vedem cîte o excepție, adică vedem și cîte unu barbat, carele se ocupă seriosu de cestiunile urgînti ale existenției noastre bisericesc naționale.

Biserica românilor ort. este în epoca reconstituirei sale, este în luptă cu necesitatile și cu greutatile cari naturalmente sunt impreunate cu asemenea reconstituire.

In acăsta opera uriasă, noi ni-am luat de cinosura secolele prime ale creștinismului. Cercămu să le imităm într-o totă. Dar nu lipsesc invetiatură și sciinția acelora secole, credință, morală și zelul lor cari devințează greutatile cătu de mari. Se sperămu înse că dorul ferbinte al romanilor ort. va putea se le castige și acestea.

In cadrul acestei reconstituiri, misiunea preotilor este grea, fora de măsură. Se pretinde de la noi, și cu totu dreptulu, se fînu: „Lumină lumii și sareea pamentului“. Se predicămu necontentu poporului, se-lu invetămu în dominece și în serbători despre trebuințele sale.

Noi înse, în muncă și sub povară lipselor de totă dilele pentru susținerea familiei, nu avem de unde luă timpu de ajunsu se ne pregătim bine de predice.

Nu vreau se dicu cumca preotulu se nu fie și economu, cumca se se separeze de societatea românescă, carea e economa per eminentiam, pentru carea și-are misiunea de lucratu și pre carea numai din occupațiunile ei o potie intielege bine. Ci afîrmu numai că i-ar trebui astu-feliu de stare materială, în cătu se nu fie avisat la plugarită chiar și cu scaderea funțiunilor sale preotesci. Pana nu va fi acăsta stare, pana atunci preotulu are misiunea, cum am disu, grea fora de măsură; — cu alte cuvinte: pana atunci, ceea ce se pretinde de la noi este mai multu, de cătu ceea ce noi putem face. — Si intunecul este foarte mare, lumina trebuie foarte multă!

Nimene n'o sente acăsta mai durerosu de cătu noi preotimea din protopresbiteratulu Halmagiului. Recomandămu cauza nostra atențunei sinodelor noastre. Era pana la o vindecarea radicală a acestor suferințe, medilocul celu mai bunu de a o mai duce de pre o di pre altă, este reducerea parochielor. Acestu principiu, pronunciat de sinodele noastre, pre cătu se essecuta, pre atâtă imbunesce starea materială a clerului. Se intielege că și aci are valoare proverbiu: Cu incetul se face otietul.

Era fratilor preot li aducu aminte de altu proverbiu ce dice: Cine cum își asterne, asia se odihnesce. Prin cuventarile și invetiaturile vostre, fratilor, educative în comune generatiuni luminante și moralmente sanatoso; cu lumină și sanitatea vine bogăția, — și apoi, în comună bogata nu se va putea ca preotulu se remana seracu.

Este greu se facem acăsta? Cu atâtă mai mare va fi bucuria și onoarea noastră după ce vom fi facetu! preotulu **I. I.**

Protocolul

Per tractatiunei tenuite $\frac{17}{28}$. și $\frac{17}{29}$. Novembre 1872. din partea comisiunilor I. și ambelor delegațiuni congresuale în cauza despartirei ierarchice a serbilor de catra romani din comună mestecata *Pecică romana* conformu invoielii incheiate la Carlovciu cu datulu $\frac{1}{1}$. Iulie 1872.

Fiindu de fatia;

Din partea comisiuniei delegațiunale romane:
Protosincelulu și asesorulu consistorialu *Andrei Papp* ca conducatoriu.

Asesorulu referinte consistorialu *Petru Petroviciu* ca membru.

Din partea comisiuniei delegațiuniei serbe:

Protopresbiterulu și asesorulu consistorialu *Georgiu Nicoliciu* din S. Nicolau mare ca conducatoriu.

Constantin Sabo proprietariu din Batania ca membru.

Din partea ambelor consistorie

ca reprezentanti:

Moise Bocianu asesorulu consistorialu și parochu în Curticiu.
Petru Davidoviciu parochu în Sireghu.

Din partea autoritatii politice:

Domnulu protopretore *Szent Károly*.

(Fine.)

8. Pe temeiul acestoră, români imbiu pe coreligionarii serbi: a primi urmatorulu ofertu de impacatiune:

1. Dupa consultarea de ieri, adoptandu-se nrulu de 300 suflete serbi, dechiarău conformu punctului VI. inclusivu X. din invoiela a-i desdaună pre coreligionarii serbi cu partea ce li compete după proporțiunea numerică a populației de $\frac{1}{100}$ procente, atâtă din valoarea edificelor bisericesc si scolarie cătu si din capitalele espuse in punctul 7. alinea 1. 2. 3. 4. si 6; — adică: după calcululu facutu sum'a computata a 7 fl. de sufletu si eveninda după sum'a de 35,800 fl. pe partea serbilor dreptu desdaunare cu 2500 val. aust.

2. Din cele 3 sesiuni parochiale români conformu punct VII. cedu un'a in natura serbilor si a nume cea din midilociu intre celelalte 2 sesiuni comasate.

3. Cimitierile remanu si in viitoru a se folosi in comună — era cu privire la desdaunarea din punctul 1) accea se se depurede prin acceptarea obligațiunilor bisericesc din partea detorasilor serbi.

Coreligionarii serbi nu se invioescu a primi acestu ofertu in modulu expusu, ci chiaru din punctu de vedere alu impartirei fratiesc din intrăgă avere comună bisericesc facu urmatările pretensiuni :

1. Din valoarea edificiului bisericii, din capitalulu banilor si din fuudatiunea scolară se multiamescu cu ofertulu in suma de 1491 fl. adică: $\frac{1}{100}$ dreptu desdaunare.

2. Primescu un'a sesiune parochială in natura. —

3. Dar cu privire la edificiile de scăla, nu primescu valoarea după proporțiunea adoptata in privința bisericoi amintita in punctul 1. ci pretindu unu edificiu in natura dintre cele aflatice si a nume: scăla arangiată pentru 2 clase de invetiamentu situata langa biserica; cu atâtă mai vertosu, pentru că prin acăsta si loru serbilor li se usiurădă greumentul in a-si edifică biserica, dar' nu altcum pentru că ei in data arangandu in acestu edificiu atâtă capela de rugăciune cătu si localitate de invetiamentu (scăla) ar fi satisfacuti in ambele recerinti si nu ar mai tine la folosirea comună provedita in punctul X. din invoiela; era români ar deveni faptice si finalmente despartiti respectiv neconturbati in liberă folosire si administratiune bisericescă.

9. Barbatii de incredere români, după preavută contielegere intre sine dechiară: că pretensiunile coreligionarilor serbi sunt neproporționate indreptătirei loru numerice, sunt prea esagerate ma chiar necorespondătore intentiunei de o impacatiune amicabilă si asia in casu neacceptat, de către coreligionarii serbi ar' insiste la acăsta pretensiune: români ar fi necesitati a se abate dela totă concesiunile acceptate numai de basă impacatiunei si la eventualitatea unui procesu a cere judecătorescă constatare a nrului populației.

Cu totă aceste, români avendu in vedere legaturile fratiesc coreligionarie ce sustau de sute de ani intre locuitorii acestui orasului de ambele naționalități; — avendu in vedere esperiintele de totă dilele, că numai o impacatiune amicabilă si mai bine stringe la olalta acele legaturi, si cumca numai prin impacatiune recipră se poate consolidă si intărī bună contielegere, interesulu religiositatei si starcia materială a uneia si celeia lată parti; avendu in fine in vedere parintescă intentiune de o impacatiune fratiescă a ambelor delegațiuni congresuale, — de si spre greumentul intereselor proprii materiale, totusi pentru evitarea urmarilor ce in casu de nesuccedere a impacatiunei pe care procesuala s'ar escă cu detrimentu si cu causarea de spese pentru ambele parti, — după o precucetare serioză: 'si modifica respective renoescu ofertulu in urmatorulu modu:

a) Ca desdaunare odata pentru totudeună atâtă pentru edificiul bisericei, pentru cele 3 edificie de scăla, pentru capitalulu bisericei si pentru pamentul bisericesc de diuometate sesiune in folosintă clopotariului, — români imbiu pe coreligionarii serbi, cu o suma rotunda de 5000 fl. v. a. deobligendu-se prin obligațiune formală a li-o plati in restimpu de unu anu de dile.

Afara de acăsta, români cedu coreligionarilor serbi in proprietatea loru: loculu intravilanu golu, situat bine langa bise-

rica si un'a sessiune parochiala in natura, cu observarea conditiunelui provediute in punctul X. din invoiela, ca serbii pana la primirea sumei de desdaunare se remana dupa usulu sustatatoriu in folosint'a comuna a bisericei; — era cartile bisericesci liturgice si rituali tiparite in limb'a slavéna conformu puntului VIII. din invoiela le estradau serbiloru.

10. In urmarea acestui ofertu, coreligionarii serbi dupa ce se consultara intre sine, —

Dechiara: cumca de órace confratii si coreligionarii romani si-au modificatu ofertulu loru, din privint'a sublimei intentiuni de a vietui si in viitoru in aceeasi legatura fratiésca ma chiar de a intari si mai bine amórea si simpatia coreligionaria reciproca; tocmai din asemene motive si densii se vedu indemnati a demustrá coreligionarilor romanii, că nu sunt capriciosi nici cerbicosi ca se insiste la pretensiunea ce se pare romaniloru nejusta si esagerata: ci recedu a pretinde in natura edificiulu de scóla din cestiune. —

Dar tocmai candu ei serbii facu acésta din punctu de vedere alu fratietatii facia de coreligionarii loru romanii, ecuitatea si oportunitatea ii indreptasesc: a pretinde asemene manifestiune fratiésca din partea romaniloru pe cari ii postesc: ca considerandu impregiurarea pentru ei favorabila, că remanu in faptic'a posesiune a tuturor realitatiloru, nescirbiti si in intregitate, se aiba fratiésca privire la greumentulu caruia ei serbii indata dupa incheierea impacatiunei deviu espusi, — neavendu nici macaru unu edificiu la dispositiune in care ca crestini si credinciosi ai unei si aceiasi dreptmaritórie religioni se-si pótá servitulu Dumnediesc si investimentulu surescentiei: romanii din aceste consideratiuni, se-li dee titulu desdaunare in locu de 5000,—6000 fl. v. a. si ei serbii primescu tóte cele oferite in punctul precedinte cu inca aceiasi observare: ca in loculu sesiunei imbiate de romanii, carea tocmai pentru că se afla intre celealte dòue, e spre incomodarea preotiloru romanii concerninti, se-li se céda un'a veri care din celealte dòue sesiuni; — apoi desdaunarea amintita se li-o respunda romanii nu in terminu de unu anu, ci de diumetate anu de dile.

Astfelui déca coreligiunarii romanii voru fi plecati a primi acestu ofertu de pretensiune a loru si a se impacá in estu-modu, — serbii dechiara serbatoresce, că voru ési din comuniunea bisecciei indata ce voru primi sum'a de desdaunare.

Continuarea in 17/20 Noem. 1872.

11. In urm'a unei consultari din partea creditiosiloru romanii, barbatii de incredere ai acestor'a cu exceptiunea aloru vreo duoi necapacitabili, —

Cumpenindu tóte impregiurările dechiara: a primi si acestu ofertu de pretensiune a coreligionariloru serbi pe bas'a caruia apoi se inchieia urmatórea:

I M P A C A T I U N E :

I. Romanii respective comunitatea bisericesca romana greco-orientala din orasulu Pecic'a romana, remane in eschisiv, a proprietate a urmatórielor averi miscatórie si nemiscatórie si a nume:

A) miscatórie:

1. Edificiulu bisericei cu tóte apartinintiele si utensiliele, exceptiunendu-se celea a nume proprie séu donate de un'a séu cealalta parte.

2. Tóte 3 edificie de scóla amintite sub punctul 7. alu protocolului de facia cu tóte apartenintiele. —

3. Dóue sesiuni parochiale. —

4. Pamantul bisericei constatatotoriu de $\frac{1}{2}$ sesiune folositu de sfetii bisericii.

5. Trei fonduri intravilane la scóla din afara eu nrri 603., 604. si 605 cu pomolog'a sub nrul. 611.

B) miscatórie:

1. Capitalulu bisericei ce se afla imprumutatu la poporu cu obligatiuni in suma de 8512 fl. 94 cr.

2. Capitalulu fundatiunei scolarie asisderea imprumutatu la poporu cu obligatiuni in suma de 2200 fl. —

II. Serbii respective comunitatea loru bisericesca primescu dreptu desdaunare a partii competinte din valórea realitatiloru edificielor, capitaleloru si fundatiuniloru amintite mai susu, urmatórie:

1. Un'a obligatiune despre sum'a rotunda de 6000 fl. di: *siese mii florini v. a.* carea suma, romanii se deobliga in restimpu de unu anu de dile si in dòua rate a nume: 3000 fl. la $\frac{1}{13}$ Juniu foră camete, éra 3000 fl. v. a. la $\frac{1}{13}$ Octovre 1873. pe langa usuatele interese de 10% a o depurá.

2. Din cele trei sesiuni parochiale, romanii cedu si serbii primescu in proprietatea loru un'a sesiune in natura, conformu punctului 10. alu protocolului de facia respective punctu VII. din invoiela si anume, cea pana acum folosita de concernintele preotu functiunariu pentru creditiosii serbi Nicetoru Atanaticoviciu.

3. Cartile bisericesci, liturgice si rituali cate se afla tiparite in limb'a slavéna precum si tóte acele utensilii séu recusite bisericesci cari se voru potea documenta de eschisive serbesci si a nume de cutare donatoriu serbu': se edau numai de cătu comunei bisericesci serbe; — spre ce scopu indata dupa incheierea acestei impacatiuni séu dupa cum ambele parti *se voru intielege*, se se esmita o comissiune mista carea se constate identititatea dupa natuinalitate a respectivului donatoriu, astfelui, ca obiectele cari se voru afla cu numele séu altu careva semnu alu donatorului se se edee respectivilor credintiosi.

In cătu pentru documentarea proprietatii obiectelor acestor'a nu cumv'a sar escá vre o controversie, aceia ambele parti se invioescu a se deliberá prin votulu concernintului Judetiu localu séu prin unu compromissu alesu de ambele parti.

4. Alte fundatiuni séu donuri menite a nume de romanii séu serbi ne esistendu si ori ce contribuiri particulare fiindu computate in avearea comună respective in sum'a desdaunarii sub punctul 1. se privescu de escontentate.

5. Cimiteriile si in viitoru se vor folosi de ambele parti in comunu; fiindu a se impartí venitulu in proportiunea numerica a creditiosilor romanii si serbi.

6. Creditiosii serbi, primindu obligatiunea despre sum'a desdaunarii amintite in p. 1. intrandu in faptic'a possessiune a sesiunei parochiale amintita in punctul 2. si primindu tóte cartile bisericesci ce se voru documenta de ale loru — conformu punctulu 3. prin acésta dechiara serbatoresce: a fi deplinu si cu totulu escontentati din tóta avearea miscatórie si nemiscatórie fosta comună dechiara a numai avé nici unu dreptu de pretensiune de orice natura din partea romaniloru, si se considera din diu'a de astadi fapticie despartiti din legatur'a ierarchica respective de biserica rom.

7. Serbii renuncia la folosirea bisericei conditiunata in p. X. alu invoielii respective la usulu sustatu pana acum'a de a se celebre servitulu Dumnedieesc si in limb'a loru la a 10-a septembra; ince prin acésta nu sunt eschisi de a cercetá biseric'a romaniloru; nici respectivii creditiosi serbi nu sunt eschisi dela ulterior'a folosire a scaunelor din biserica pana ce sum'a de desdaunare in restimpulu prefisptu va fi deplinu depurata; — apoi preotii concerninti romanii sunt deobligati, si pana ce serbii voru avé parochulu loru propriu a implini functiunile speciali recerute de familiile serbe — pe langa solvirea tacselor stolari.

8. Protocolele matriculari, remanu in biseric'a romana conservate; fiindu concernintele parochu romanu deobligat: la cererea in scrisu a estradă recerutele informatiuni matricularie pentru cari densul va fi responsabilu facia de recercatorulu parochu serbu.

9. Spesele ambelor comissiuni se voru suporta in comunu din cas'a bisericesca.

Acésta impacatiune respective protocolulu de facia, cetindu se si splicandu-se din punctu in punctu ambelor parti in limb'a materna si neavendu nimene vre-o observare séu exceptiune, se inchieia si subscrise atâtu de ambele comissiuni delegatiunale de esmisulu autoritatii politice, cătu si prin barbatii de incredere romanii si serbi cu aceea: că conformu punctului XI. din invoiela, serbii despartiti bisericesce, indata 'si potu cere parochu propriu, se potu organisa si constituí ca comun'a bisericesca de sine statatória; ér' romanii remanu asisderea in comună loru propria bisericesca de sine statatória neperturbati, organisendu si constituindu-se in spiritulu statutului organicu alu loru, — apartienendu apoi serbii la ierarchia respective dieces'a loru natuinala a Temisiorii ér' romanii la cea Aradana romana de pana acum.

Observatiune: Dupa cetirea si splicarea acestui protocol se descopere: că duóe obiecte esentiali s'au trecutu cu vederea din impacatiune cari se suplinescu in urmatórie:

10. Romanii cedu si serbii primescu — pe langa sum'a desdaunarii amintita in punct 1) loculu intravilanu golu de langa biserica pentru scopolude a 'si edificá serbii pe acel'a biserica si scóla. —

11) Atâtu acestu locu cătu si sesiunea parochiala amintita in punct 2 romanii se invoescu si dau dreptulu serbiloru, ca indata se se pótá transcria in carteau funduaria ca proprietate aloru.

Datu in Pecic'a romana 17/20. Noemvre 1872.

Urméza subscrierile ambelor comissiuni delegatiunale, a ambiloru representanti consistoriali, a barbatiloru de incredere romanii si serbi si a emisului auctoritatii politice.

Estradatu prin:
Petru Petroviciu
Asesoru-refrante consistoriali.

Romania.

In 27. nov. v. a fostu in desbaterea camerei legea pentru alegerea Mitropolitilor si a Episcopiloru.

Senatulu a votatu acésta lego si guvernulu a dus'o in Camera

Articolul I din legea votata de Senatu, era astu-felu:

"Colegiile electorale ale Mitropolitilor si Episcopilor se compunu din Mitropoliti si Episcopi eparchiilor din Roman'a si din o delegatiune, diumetate din Senatu si diumetate din Camera, trasa la sorti in numeru egal cu alegatorii de mai sus. La casu candu acesti alegatori vor fi fara sotiu, Camer'a va da unu alegatoru mai multu."

Comissiunea numita de Camera se cerceteze acésta lege, face raportulu seu si numesce pe D. Cogalnicénu raportore, care ilu citesc in camera in aplause generali.

Comissiunea modifica art. I. din legea votata de Senatu si prevede ca delegatiunea din Senatu si Camera se fie egala cu acea a clerului.

Asupra acestui punctu se deschide discussiunea.

Domnul Cogalnicénu citeza mai multe fapte istorice prin cari aréta că biseric'a trebue se fia legata cu societatea.

In urm'a acestoru discussiuni, A Florescu vine cu unu emendamentu in care se sustiene că la alegerea Mitropolitilor si a Episcopilor, se ie parte intrég'a Camera, unita la unu locu cu membrii clerului si cu ai Senatului. Emendmentul se primesce. ("Telegrafulu.")

VARIETATI.

= Pentru teatrulu magiaru din Clusiu s'a placidatu de Maiestate érasi una subventiune de 15000 fl. — Credintiós'a na-iune romana inca ascépta asia subsidia, macar pentru o scóla romana agronomica economica, reale, industriale și tecnică, din tesaurelul statului, caci lips'a ei de institute coversiesce tota asemeneara si urginti'a altoru necessitatii ("Gazet'a Transilvanie"). ?

= Foi'a „Lumina“, apare regulatul de döe ori in septemana Esceptiune se face numai in acele septemani, in cari sunt serbatori, ori de a nóstre de nu lucra redactiunea, ori rom. 'cat. de nu lucra tipografi'a. Cu esemplarie complete putem servi inca de la incepstu. Pre dd. prenumeranti, cari nu capeta atare numeru, ii rugamu se binevoiesca a reclamá indata.

= Intemplare rara. In Wippach, langa Goritia (Görz) in 12. decembre st. n. demanéti'a au desparutu döe case, cutropinduse de totu in pamentu.

= Portugali'a nu cede din dreptulu seu de a si mai culta de cătu Ungari'a. Ungari'a a negoziat cu Portugali'a pentru incheierea unui tratat in privint'a estradarii facatorilor de rele din amendöe partile. Inse Portugali'a, in carea nu esiste pedépsa de mòrte, a pretinsu conditiunea ca: acei facatori de rele din Ungari'a, cari scapa pe teritoriul portugaliu, Portugali'a numai atunci se-i predee autoritatiloru unguresci, daca acestea o vor aseturá cumca acei facatori de rele, nu vor fi pedepsiti cu mòrte, ci cu alta óre care pedépsa amesurata. Ungari'a carea tiene la pedéps'a de mòrte, nu s'a invoitu la acésta conditiune ce i-a pus'o Portugal'i'a, si asia negotiatuile s'au intreruptu.

= Erá se uitàmu a luá notitia că ministeriulu s'a schimbatu, in cătu in loculu contelui Lónyay acum e ministru-presiedinte dlu Szlávy, — la cultu si inveniamentu a remasu ministru totu dlu Augustinu Trefort.

= Despre invetiamentulu din Romani'a, dice „Trompet'a Carpatiloru“ urmatóiele: La instructiunea publica, conspiratiunea este invederata contra istructiunii poporului spre a pute merge fora murmura la jugul seu ce se sdrobise prin atâtea revolutiuni: trebue ca negresitu se dàmu si noi mic'a nóstra lovitura tractatului din Paris care cere imperiosu imbunatatirea sórtei poporului romanu; trebue se ajutàmu si noi pre aceia cari tratéza de impostoru pre Napoleone III.: trebue se ajutàmu acelor'a ce spunu prin piessa straina că. „poporulu romanu nu este natiune, nu esiste si nici mai are cuventu de a fi.“

CONCURSU.

Pentru vacant'a parochia Ciungani. — indiestrata cu emolumintele anuali: birulu si stólele indatinate dela 80 de case.

Doritorii de a ocupá acésta parochia sunt avisati recursurile loru provediute cu documintele necesarie si adresate comitetului parochialu pana in 9 Decembre a. c. a le trimite Dlui protopresviteru tractualu Ioanu Groza in Halmagiu, — avendu apoi alegerea a se tiené in 10. Decembre.

Ciungani 12 noemvre 1872.

Comitetulu parochialu cu invoieea mea
Ioanu Groza
protopres.

3-3

Cu tipariulu lui Stefanu Gyulai. — Proprietatea si editur'a diecesei aradane. — Redactoru responditoru Georgiu Popa (Pop).

Concursu.

2-3

Prin resemnatiunea lui Ambrosiu Marchisiu, protopresviteratulu Popmezeului au devenit vacantu: deci pentru deplinirea postului amintit se scrie concursu. — Dotatiunea e urmatória: tacsa pentru licentie de cununia 2 fl. éra biru de la fiesce care parochia 2 fl. 10 cr.

Recentii au a produce testimoniu că au absolvatu celu putienu 8 clase gimnasiali si sunt bine meritati pe terenul bisericescu si scolasticu.

Recursele adresate catra sinodu au a fi tramise la comisiuriu consistorialu Georgiu Vasilieviciu protop. Beiusului pana la 20. dec. éra alegerea se va tiené in Papmezeu la 27. Dec. a. c. st. v.

Rabagan 25. noev. 1872.

Comitetulu protopresvitalu in contilegere cu
Georgiu Vasilieviciu
protop. Beiusului ca comisariu consistorialu.

Mi ieu permissiunea a incunoscintia pre rever preotime cumca depositulu meu de panuri este totu-de una provediutu cu cele mai bune

materie de reverendi,

B R È N E

scl. scl. scl. in töte colorile si

cu pretiurile cele mai estine.

Deci rogu pre dd. cumperatori se me onoreze in casu de trebuintia.

Aradu in decembre 1872.

Cu stima:

„L. Schäffer.“

■ piati'a principala Nr. 37, localitatea in curte. ■

P. S.

Comissiunile din provincie se efectuesc totu-de un'a cu promtitudine, si la dorintia se trimitu bucurosu mustre si consemnari de pretiuri.

Casse de bani, de carti si de documinte,

secure in contr'a focului si a spargerii, gatite de

Federicu Wiese in Viena,

sunt in depositu de marimi felurite la

L. Schäffer,

In Aradu, piati'a principala Nr. 37. in localitatea de curte,

unde casse de acestea sunt de vendutu cu conditiunile si pretiurile cele mai estine. La dorintia se trimitu franco consemnari de pretiuri.

RESPUNSURI:

Dlui Andrescu: Intilegemu că acea hotarire catu s'au stersu prin alt'a urmatória.